

READING NA MATURZE Z ANGIELSKIEGO

Dwa pierwsze tematy - strategia, parafrazy i dystraktory

Matura podstawowa + matura rozszerzona

maturaangielski.org

W PDF-ie znajdziesz: 1) pełną strategię rozwiązywania Readingu krok po kroku oraz 2) osobny trening parafraz i dystraktorów z ćwiczeniami i odpowiedziami.

Spis materiałów

- 1. Reading na maturze z angielskiego - jak rozwiązywać zadania krok po kroku
- 2. Parafrazy i dystraktory w Readingu - jak znaleźć poprawną odpowiedź

Źródło egzaminacyjne: Zakres i liczby dotyczące formatu egzaminu są oparte na Informatorze CKE dla egzaminu maturalnego z języka angielskiego w Formule 2023, obowiązującym od roku szkolnego 2024/2025.

1. READING NA MATURZE Z ANGIELSKIEGO

Jak rozwiązywać zadania krok po kroku

Reading, czyli rozumienie tekstów pisanych, to jedna z najważniejszych części matury z języka angielskiego. Nie sprawdza jednak tylko tego, czy znasz wszystkie słowa w tekście.

Musisz umieć:

- znaleźć konkretną informację,
- określić główną myśl tekstu lub jego fragmentu,
- zrozumieć intencję autora,
- połączyć informacje z różnych części tekstu,
- wyciągnąć wniosek,
- rozpoznać informacje przekazane nie wprost,
- zauważyć, że pytanie i tekst przekazują tę samą informację za pomocą innych słów.

Ważne: Na poziomie rozszerzonym wymagania obejmują również bardziej złożone rozumienie znaczeń pośrednich oraz rozpoznawanie odniesień kulturowych.

1. Jak wygląda Reading na maturze?

Poziom podstawowy

- łączna długość tekstów: około 1100-1500 słów,
- 20 punktowanych elementów,
- 4-5 wiązek zadań,
- przynajmniej jedna wiązka z zadaniami otwartymi,
- Reading stanowi 33% wyniku części pisemnej.

Poziom rozszerzony

- łączna długość tekstów: około 1400-1800 słów,
- 18 punktowanych elementów,
- 4-5 wiązek zadań,
- przynajmniej jedna wiązka z zadaniami otwartymi,
- Reading stanowi 30% wyniku części pisemnej.

CKE wskazuje m.in. takie formy zadań jak:

- multiple choice - wybór odpowiedzi,
- matching - dobieranie,
- zdania lub tekst z lukami,
- odpowiedzi na pytania.

Pamiętaj: Są to przykładowe typy zadań - Informator CKE zaznacza, że przykłady nie wyczerpują wszystkich możliwych form.

2. Najważniejsza zasada: nie tłumacz całego tekstu

To jeden z najczęstszych błędów. Uczeń zaczyna czytać:

Last summer, I decided to spend three weeks volunteering at an animal shelter...

i próbuje tłumaczyć w głowie każde słowo.

Nie trzeba: Twoim zadaniem nie jest przetłumaczenie tekstu na język polski. Twoim zadaniem jest znaleźć informację potrzebną do udzielenia odpowiedzi.

Jeżeli rozumiesz:

- kto?
- co się wydarzyło?
- dlaczego?
- jaki był rezultat?
- co autor o tym sądzi?

to często wystarczy, aby poprawnie rozwiązać zadanie.

3. Najpierw przeczytaj polecenie

Zanim zaczniesz analizować tekst, sprawdź dokładnie, czego wymaga zadanie. Zwróć szczególną uwagę na:

- according to the text
- the author suggests that
- the text is mainly about
- which person / which paragraph
- why / what happened after
- what does the author mean by

To od razu mówi Ci, jakiej informacji powinieneś szukać.

4. Czy najpierw czytać pytania czy tekst?

W większości zadań bardzo dobrze działa następująca kolejność:

1. Przeczytaj polecenie.
2. Przeczytaj pytania lub odpowiedzi.
3. Podkreśl słowa kluczowe.
4. Przeczytaj odpowiedni fragment tekstu.
5. Poszukaj znaczenia, a nie identycznych słów.

Przykład

Why did Anna decide to change her job?

Słowa kluczowe: Anna - decide - change job - why

Anna had enjoyed working at the company for several years, but eventually she realised that there were no opportunities for professional development.

Nie ma tutaj zdania "She changed her job because...", ale informacja jest jasna:

there were no opportunities for professional development She wanted better career prospects.

5. Nie szukaj identycznych słów

Poprawna odpowiedź często jest parafrazą tekstu.

The hotel was considerably more expensive than we had expected.

They paid more for the hotel than they had planned.

more expensive than expected

paid more than planned

Kolejny przykład

Sarah rarely uses her car because everything she needs is within walking distance.

Why doesn't Sarah often drive?

Odpowiedź: Because most places she needs to go to are close to her home.

within walking distance

close to her home

6. Szukaj słów kluczowych - ale uważaj

Słowo kluczowe pomaga znaleźć odpowiedni fragment tekstu. Nie oznacza jednak, że odpowiedź zawierająca to samo słowo jest poprawna.

Although Jack initially wanted to study medicine, he eventually chose engineering.

Pytanie: What did Jack decide to study?

- A. medicine
- B. engineering
- C. biology

Pułapka: Uczeń widzi słowo medicine w tekście i zaznacza A. Tymczasem initially wanted opisuje wcześniejszy plan, a eventually chose engineering - ostateczną decyzję. Poprawna odpowiedź: B.

7. Uważaj na słowa zmieniające znaczenie

Szczególnie ważne są:

- but
- however
- although
- despite
- instead
- eventually
- actually
- yet
- rather than
- unlike
- while

I expected the course to be extremely difficult. However, after the first few lessons, I realised that it was much easier than I had thought.

Ostateczna opinia autora: It was easier than expected.

8. Main idea - główna myśl tekstu

Jeżeli zadanie pyta o main idea, nie wybieraj odpowiedzi opisującej tylko jeden szczegół.

Mia started running when she was sixteen. At first, she only wanted to improve her fitness. Later, she joined a local running club and met many new people. Today, running is not only a form of exercise for her but also an important part of her social life.

- A. Mia wants to become a professional runner.
- B. Running has become important to Mia for more than one reason.
- C. Mia joined a running club because she wanted to lose weight.

Poprawna odpowiedź: B. Obejmuje cały tekst: zdrowie, klub, poznanie ludzi i życie towarzyskie.

9. Specific information - konkretna informacja

Visitors can enter the museum free of charge on the first Sunday of every month.

Pytanie: When can visitors see the exhibition without paying?

Odpowiedź: On the first Sunday of the month.

free of charge

without paying

10. Inference - wyciąganie wniosków

When Tom finally reached the station, he saw the train disappearing in the distance.

- A. Tom arrived too late.
- B. Tom decided not to travel.
- C. The train was delayed.

Poprawna odpowiedź: A. Tekst nie mówi wprost "Tom missed the train", ale możemy to logicznie wywnioskować.

11. Intencja autora

Możesz spotkać pytania typu:

- Why does the author mention...?
- What is the purpose of the text?
- What does the author want to do?
- The author wrote the text to...

Najczęstsze intencje:

- inform - poinformować
- recommend - polecić
- warn - ostrzec
- complain - poskarżyć się
- invite - zaprosić
- encourage - zachęcić
- advise - doradzić
- criticise - skrytykować
- describe - opisać

If you're tired of crowded hotels, why not spend your next holiday in a small cottage surrounded by mountains? You'll wake up to spectacular views and have kilometres of hiking trails right outside your door.

Intencja: encourage readers to choose this type of accommodation.

12. Dobieranie nagłówków do akapitów

Nie pytaj: "Jakie słowo pojawia się w akapicie?" Pytaj: "O czym jest cały ten akapit?"

Przykład

Nagłówki:

- A. A difficult beginning

- B. An unexpected friendship
- C. A dangerous journey
- D. Learning a new skill

When I started my new school, I didn't know anyone and spent most breaks alone. One day, a girl from my maths class invited me to sit with her friends. We quickly discovered that we both loved photography and soon became close friends.

Poprawny nagłówek: B. An unexpected friendship. Początek był trudny, ale głównym tematem całego fragmentu jest nowa przyjaźń.

13. Dobieranie osób lub tekstów do informacji

W takich zadaniach łatwo pomylić dwie podobne osoby. Zrób sobie mini-mapę:

Osoba	Najważniejsza informacja
A	lubi podróżować samotnie
B	podróżuje tanio
C	wybiera luksusowe hotele
D	nie lubi planować

Strategia: Najpierw przypisz każdej osobie 1-2 najważniejsze cechy. Dopiero później dopasowuj pytania. Nie polegaj wyłącznie na pamięci.

14. Zadania otwarte

Nie wystarczy znaleźć odpowiedni fragment. Musisz jeszcze poprawnie przekazać informację.

The shop first opened more than a century ago.

Pytanie: How long has the shop existed?

Możliwa odpowiedź: for more than 100 years

Ważne: Nie musisz kopiować całego zdania. Liczy się poprawne przekazanie wymaganej treści.

15. Jak rozwiązywać Reading - strategia 7 kroków

1. Przeczytaj polecenie - upewnij się, co dokładnie trzeba zrobić.
2. Przeczytaj pytania - zanim zaczniesz dokładnie czytać cały tekst.
3. Zaznacz keywords - np. why / changed job / after university.
4. Znajdź odpowiedni fragment - użyj scanningu.
5. Poszukaj parafrazy - nie oczekuj tych samych słów.
6. Odrzuć odpowiedzi, których tekst nie potwierdza - nawet jeśli brzmią logicznie.
7. Znajdź dowód w tekście - przed zaznaczeniem odpowiedzi zapytaj: Where is the proof?

16. Czego NIE robić?

1. Nie tłumacz każdego słowa. Nieznane słowo nie musi przeszkadzać w znalezieniu odpowiedzi.
2. Nie wybieraj odpowiedzi tylko dlatego, że zawiera słowo z tekstu. To częsty dystraktor.
3. Nie odpowiadaj na podstawie własnej wiedzy. Liczy się tekst.
4. Nie czytaj pytań zbyt szybko. Jedno NOT albo EXCEPT może całkowicie zmienić znaczenie.
5. Nie zakładaj, że pierwsza pasująca odpowiedź musi być poprawna. Przeczytaj wszystkie możliwości.

17. Mini trening

Leo had always wanted to learn to cook, but he kept saying that he was too busy. When he moved into his own flat, however, eating takeaway food every evening quickly became expensive. He started watching simple cooking videos online and discovered that preparing meals wasn't as difficult as he had imagined. Six months later, he rarely orders food and often cooks for his friends.

Pytania

1. Why did Leo finally start cooking?
 - A. He wanted to impress his friends.
 - B. Buying prepared food was costing him too much.
 - C. He had more free time after moving.
2. What surprised Leo?
 - A. Cooking was easier than he had expected.
 - B. Online recipes were difficult to follow.
 - C. His friends preferred takeaway food.
3. Which sentence best describes Leo now?
 - A. He is considering taking professional cooking lessons.
 - B. He still prefers ordering food to cooking.
 - C. Cooking has become a normal part of his life.

Odpowiedzi z analizą

1. **B:** eating takeaway food every evening quickly became expensive = Buying prepared food was costing him too much.
2. **A:** wasn't as difficult as he had imagined = was easier than he had expected.
3. **C:** Dowody: he rarely orders food oraz often cooks for his friends. Nie ma informacji o profesjonalnym kursie.

18. Najważniejsze przed maturą

Schemat: PYTANIE -> ZNAJDŹ FRAGMENT -> ROZPOZNAJ PARAFRAZĘ -> ODRZUĆ DYSTRAKTORY -> ZNAJDŹ DOWÓD -> ZAZNACZ ODPOWIEDŹ

W Readingu nie wygrywa osoba, która tłumaczy tekst najszybciej. Wygrywa osoba, która potrafi znaleźć właściwą informację i udowodnić swoją odpowiedź tekstem.

2. PARAFRAZY I DYSTRAKTORY W READINGU

Jak znaleźć poprawną odpowiedź

Jednym z największych błędów podczas Readingu jest szukanie w tekście dokładnie takich samych słów jak w odpowiedzi. Na maturze bardzo często działa to odwrotnie: poprawna odpowiedź jest parafrazą, a odpowiedź zawierająca identyczne słowo może być dystraktorem.

Najważniejsza umiejętność: Rozpoznaj tę samą informację zapisaną w inny sposób.

1. Co to jest parafraza?

Parafraza przekazuje to samo lub bardzo podobne znaczenie za pomocą innych słów albo konstrukcji.

Mark didn't have enough money to buy the laptop.

Mark couldn't afford the laptop.

can't afford

The journey took much longer than we had expected.

They arrived later than planned.

2. Najczęstszy rodzaj parafrazy - synonimy

Tekst	Pytanie / odpowiedź
purchase	buy
difficult	hard
inexpensive	cheap
enormous	very large
choose	select
opportunity	chance
improve	get better
refuse	say no
approximately	about
immediately	straight away

Uwaga: Na maturze parafraza bardzo często jest bardziej złożona niż zwykły synonim.

3. Jedno słowo może zostać zastąpione całym wyrażeniem

Julia was exhausted after the journey.

Julia was extremely tired after travelling.

The new restaurant is affordable.

Eating there doesn't cost very much.

Daniel was reluctant to accept the offer.

Daniel wasn't sure whether he wanted to accept the offer.

4. Całe wyrażenie może zostać zastąpione jednym słowem

cut staff

near the beach

didn't manage to catch the bus

missed the bus

5. Parafraza gramatyczna

Active -> Passive

People built the bridge in 1920.

The bridge was built in 1920.

Because -> because of

The match was cancelled because it was raining heavily.

The match was cancelled because of the heavy rain.

Although -> despite

Although he was tired, he continued working.

Despite being tired, he continued working.

Too -> not enough

The bag was too heavy for Amy to carry.

Amy wasn't strong enough to carry the bag.

6. Parafraza przez przeciwieństwo

The exhibition wasn't particularly interesting.

Few students enjoyed the lecture.

The area is no longer as popular with tourists as it used to be.

The visitor found the exhibition rather boring.

Most students didn't enjoy the lecture.

Fewer tourists visit the area nowadays.

7. Parafrazy przyczyny i skutku

Because petrol prices had increased, Tom started cycling to work.

Rising fuel costs made Tom change the way he travelled to work.

petrol prices had increased
started cycling

rising fuel costs
changed the way he travelled

8. Parafrazy czasu

I haven't visited London for five years.

She started working here in 2022.

He eventually agreed to help us.

The last time I visited London was five years ago.

She has worked here since 2022.

In the end, he decided to help us.

9. Parafrazy ilości

Only a small number of visitors complained.

Nearly all students passed the exam.

Attendance increased significantly.

Very few visitors were dissatisfied.

Only a few students failed.

Many more people attended the event.

10. Phrasal verbs jako parafrazy

Wyrażenie	Parafraza
give up	stop doing
turn down	refuse
put off	postpone

look after	take care of
find out	discover
set up	establish
run out of	have no more of
come across	find by chance
take up	start doing
carry on	continue

Mia turned down the offer.

Mia refused the offer.

11. Nie każda podobna odpowiedź jest poprawna

Tu pojawia się dystraktor. Dystraktor to odpowiedź, która:

- brzmi prawdopodobnie,
- zawiera słowa z tekstu,
- częściowo się zgadza,
- ale nie odpowiada dokładnie na pytanie.

12. Pułapka nr 1 - identyczne słowo z tekstu

Olivia considered studying abroad but eventually decided to stay in Poland because she had received an excellent offer from a university in Warsaw.

Pytanie: What did Olivia finally decide to do?

- A. study abroad
- B. study in Warsaw
- C. look for a university abroad

Poprawna odpowiedź: B. considered nie oznacza decided. Słowo studying abroad występuje w tekście, ale opisuje tylko rozważaną opcję.

13. Pułapka nr 2 - odpowiedź jest częściowo prawdziwa

The hotel was small but extremely comfortable, and the staff were exceptionally helpful.

The hotel was large and offered excellent service.

Błąd: Druga część jest prawdziwa, ale large jest sprzeczne z tekstem. Jedno błędne słowo może unieważnić całą odpowiedź.

14. Pułapka nr 3 - prawdziwa informacja, ale nie odpowiada na pytanie

Liam moved to Manchester in 2024 to start a new job. He had visited the city several times before because his sister lived there.

Pytanie: Why did Liam move to Manchester?

- A. His sister lived there.
- B. He had found a job there.
- C. He enjoyed visiting the city.

Poprawna odpowiedź: B. Informacja o siostrze jest prawdziwa, ale wyjaśnia wcześniejsze wizyty, nie przeprowadzkę.

15. Pułapka nr 4 - pomyłona osoba

Sophie wanted to go hiking, while her brother Ben preferred to spend the day at the beach. Their friend Max suggested visiting a nearby castle.

Pytanie: Who wanted to relax by the sea?

- A. Sophie
- B. Ben
- C. Max

Poprawna odpowiedź: B. W takim zadaniu wszystkie osoby występują w tekście. Trzeba pilnować relacji kto -> co.

16. Pułapka nr 5 - pomyłony czas

Emily used to drive to work every day, but after moving closer to the office she started walking.

Pytanie: How does Emily usually get to work now?

- A. by car
- B. on foot
- C. by public transport

Poprawna odpowiedź: B. drive dotyczy przeszłości - used to. Teraz Emily started walking.

17. Pułapka nr 6 - zbyt mocna odpowiedź

Uważaj na:

- always
- never
- everyone
- nobody
- completely
- only
- all
- impossible
- definitely

Many teenagers prefer communicating online.
The new system can sometimes cause problems.

All teenagers prefer online communication. [BŁĄD]
The new system always causes problems. [BŁĄD]

18. Pułapka nr 7 - logiczne, ale tekst tego nie mówi

Jane bought a bicycle last month and now cycles to work three times a week.

Pytanie: Why did Jane buy a bicycle?

- A. She wanted to save money.
- B. She wanted to improve her health.
- C. The text doesn't tell us.

Poprawna odpowiedź: C. Możemy wymyślić kilka logicznych powodów, ale tekst ich nie podaje. Na maturze odpowiadasz na podstawie tekstu, nie własnej wiedzy.

19. Jak znaleźć dystraktor?

Przy każdej odpowiedzi wykonaj prosty test:

1. Czy tekst potwierdza całą odpowiedź?
2. Czy odpowiedź rzeczywiście odpowiada na zadane pytanie?
3. Czy nie pomyliłem osoby, czasu, miejsca, powodu albo rezultatu?
4. Czy odpowiedź nie jest zbyt ogólna albo zbyt mocna?
5. Czy potrafię wskazać konkretny dowód w tekście?

20. Parafrazy, które warto znać przed maturą

Znaczenie	Typowe odpowiedniki
PRZYCZYNA	because = because of = due to = as a result of
DECYZJA	decide = make a decision = choose to
PODOBAĆ SIĘ	like = enjoy = be fond of = be keen on
BRAK	not have enough = lack = be short of
WZROST	increase = rise = grow = go up
SPADEK	decrease = fall = drop = go down
PROBLEM	have difficulty doing = find something difficult = struggle to do
SUKCES	succeed in doing = manage to do = be successful in doing
KONIEC	eventually = finally = in the end
BLISKO	near = close to = not far from = within walking distance of

21. Trening - znajdź parafrazę

Połącz 1-6 z A-F.

1. The ticket was cheaper than I had expected.
2. Marta turned down the invitation.
3. The shop is within walking distance of my house.
4. Jack struggled to understand the instructions.
5. The event was put off until September.
6. Only a few people complained.
 - A. Marta refused to attend.
 - B. The event was postponed.
 - C. Jack found the instructions difficult to understand.
 - D. Most people were satisfied.
 - E. The shop is close to where I live.
 - F. I paid less than I had thought I would.

Odpowiedzi

- 1. F
- 2. A
- 3. E
- 4. C
- 5. B
- 6. D

22. Trening maturalny

When Emma started university, she planned to continue living with her parents. The journey to campus took almost an hour, but she thought moving out would be too expensive. After a few months, however, she realised that commuting was taking up a large part of her day. She often arrived home too tired to study and rarely had time to meet other students after classes. Eventually, she decided to rent a room near the university with two friends. Although her monthly expenses are now slightly higher, Emma says the move has made university life much easier.

Pytania

1. Why didn't Emma initially want to move out?
 - A. She enjoyed travelling to university.
 - B. She thought living independently would cost too much.
 - C. Her parents did not want her to leave.
2. What problem did commuting cause?
 - A. Emma frequently missed her classes.
 - B. Emma had difficulty finding time and energy for other activities.
 - C. Emma spent too much money on transport.
3. What does Emma think about her decision now?
 - A. Moving was worthwhile despite the additional cost.
 - B. She regrets not staying with her parents.
 - C. Sharing accommodation is more difficult than expected.

23. Odpowiedzi z analizą

1. B: moving out would be too expensive = living independently would cost too much. Dystraktor A wykorzystuje fakt dojazdów, ale tekst nie mówi, że Emma je lubiła.

2. B: too tired to study + rarely had time to meet other students = had difficulty finding time and energy for other activities.

3. A: monthly expenses are now slightly higher, ale the move has made university life much easier. Czyli przeprowadzka była opłacalna mimo dodatkowego kosztu.

24. Zasada, która może uratować kilka punktów

Nie pytaj: Which answer looks familiar?

Pytaj: Which answer has exactly the same meaning as the text?

Schemat: TEKST -> PARAFRAZA -> DOWÓD -> ODPOWIEDŹ

Nie: TEKST -> TO SAMO SŁOWO -> ODPOWIEDŹ.

Źródło informacji o strukturze egzaminu: Informator CKE - egzamin maturalny z języka angielskiego, Formuła 2023, od roku szkolnego 2024/2025.